

Et akut miljøproblem: Hvorfor er legepladsers jord forurenede?

Kilde: NIRAS (2007): Screening for forurening i overfladejord - Dokumentation vedr. screening af overfladejorden i 36 småbørnsinstitutioner inden for byzonen i Guldborgsund Kommune.

Analysefirmaet NIRAS har fundet 22 legepladser i Guldborgsund Kommune på Lolland-Falster, som er lettere forurenede med det sundheds-skadelige tjærestof, benz(a)-pyren. I alt er 36 legepladser blevet undersøgt (1).

Hvorfor er grundene forurenede med tjærestoffet benz(a)pyren?

Tjærestoffer dannes ved forbrænding af organisk materiale bl.a. træ, haveaffald, halm, tobak og olie- og kulprodukter, men ikke ved forbrænding af naturgas!
(1 kg tobak giver ved forbrænding ca. 2 mg. tjærestoffer, mens 1 kg. træ giver ca. 50 mg. tjærestoffer) (2).

Ifølge nye data fra DMU er træfyring i brændeovne og brændefyr kilde til 90% af tjærestofferne af dansk oprindelse i atmosfæren (3). Langt det meste tjærestof afsættes direkte på jorden eller opfanges af planterne og indgår i overfladejorden, når vækstsæsonen er afsluttet(4).

Tjærestoffers (PAHs) egenskaber:

Tjærestoffer, herunder benz(a)pyren er generelt tungtopløselige. Benz(a)pyren er et af de mest sundhedsskadelige tjærestoffer, der findes.

Det optages i kroppen gennem lungerne via forurenede luft, gennem huden ved tjærebehandling og gennem munden og mave-tarmkanalen, især fra vegetabiliske fødevarer (5).

Tjærestoffer kan hæmme immun-systemet, forstyrre hormonbalancen, påvirke evnen til at få børn, og mest alvorligt kan de skade arveanlæggene og fremkalde kræft. Forskerne har hidtil ikke kunnet angive en nedre grænse for, hvornår disse effekter er uskadelige(6).

Statslig og kommunal regulering:

Derfor er myndighederne meget opmærksomme på mulige forureninger med tjærestoffer, og Folketinget har tidligere

besluttet, at al jord i byerne skal betragtes som lettere forurenede(7).

På den baggrund har Guldborgsund kommune fået undersøgt overflade-jorden i alle de daginstitutioner, der ligger i byzoner, og vil nu sammen med et rådgivningsfirma tage stilling til, hvad der skal ske med de forurenede legepladser (7).

På baggrund af sundhedsmæssige vurderinger har Miljøstyrelsen fastsat to forureningsniveauer for benz(a)pyren: Jordkvalitetskriteriet er et udtryk for det forureningsniveau, der ikke udgør en sundhedsmæssig risiko ved anvendelse af arealet til f.eks. legeplads. (0,3 mg PAH/kg jord).

Afskæringskriteriet angiver det forureningsniveau, hvor det er nødvendigt at foretage en afskæring af kontakten med jorden, hvis jorden skal anvendes til legeplads. (3,0 mg PAH/1 kg jord). Området mellem de to kvaliteter kaldes rådgivningsintervallet (1) og (8).

Konklusion

Hvis vi vil undgå, at tjærestofforurenede legepladser - og byggrunde i det hele taget - bliver ET PERMANENT PROBLEM er vi nødt til at begrænse den diffuse luftforurening fra brændeovne væsentligt!

Solveig Czeskleba-Dupont

braenderoeg@braenderoeg.dk

1. udg.jan. 2008 2. udg. marts 2011

Kilder

(1) NIRAS (dec. 2007): Screening for forurening i overfladejord - Dokumentation vedr. screening af overfladejorden i 36 småbørnsinstitutioner inden for byzonen i Guldborgsund Kommune.

(2) (3) Referat fra offentligt møde på RUC den 26.9.2007 om tjærestoffer.

(4) Miljøprojekt nr. 728, 2002, Miljøstyrelsen.

(5) (6) samme som note til (2)

(7) www.guldborgsund.dk

(8) Miljøstyrelsens liste over kvalitetskriterier i relation til forurenede jord (opdateret 2005)

Hotspot Nr. 7 fra LOB